

Lokala säkerhetsnämnden

2008-06-18

Plats och tid OKG AB, klockan 13.30 - 15.50

Beslutande	Peter Wretlund	Ordförande
	Rigmor Eklind	Ledamot
	Ingmar Hjalmarsson	-??-
	Svetlana Andelova	-??-
	Margareta Grimsen	Tjänstgörande ersättare

Övriga Deltagande Anders Österberg och Sven Nordlöf, OKG AB samt Ted Lindquist.

Underskrifter

Paragrafer 13 - 20

Sekreterare

.....
Ted Lindquist

Ordförande

.....
Peter Wretlund

Justerande

.....

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens officiella anslagstavla vid Stadshuset.

Organ Lokala säkerhetsnämnden

Sammanträdesdatum 2008-06-18

Datum för anslaget
uppsättandeDatum för anslaget
nedtagande

Förvaringsplats för protokollet Kommunledningskontoret

Underskrift

.....
Ted Lindquist

Utdragsbestyrkande

Lsn § 13

ANRIKNING AV URAN

OKG:s expert Sven Nordlöf har tidigare informerat säkerhetsnämnden om uran och uranbrytningen i världen. Vid dagens sammanträde lämnas information om anrikningen av uranet

Bränsle till de svenska kärnkraftverken tillverkas av uran som bryts i gruvor utomlands. Uran är ett tungt metalliskt grundämne, alla isotoper är radioaktiva. För att kunna användas som kärnbränsle måste man för de flesta reaktorer anrika uranet. Innan uranmalmen blir till bränsle som kan användas i ett kärnkraftverk måste den anrikas. Naturligt uran har 99,2 procent uranhalt (U 238). Anrikning är en process där man höjer den naturliga halten av isotopen U 235 (0,72 %). Vid anrikningen av malmen bildas avfall. Anrikningen sker oftast i närheten av gruvan och som en rest av processen återstår radioaktivt slam. I detta slam finns en hel del tungmetaller som bly, zink och mangan, men också radium. För att minska risken med slammet behandlas det med olika kemiska metoder. Slammet pumpas sedan ut i kilometerstora dammar, och när det har sjunkit till botten får vattnet - under kontroll av utsläppen - rinna ut i någon flod eller sjö.

I tungvattenreaktorer kan naturligt uran användas men i lättvattenreaktorer, typ kokarvatten- och tryckvattenreaktorer, måste U 235 användas. Tungt vatten används inte eftersom det är dyrt att framställa och låg utbränning av bränslet ger plutonium som leder till icke-spridningseffekter.

Olika anrikningsmetoder:

- Diffussion, energikrävande och höga tryck.
- Centrifug, använder cirka 10 % av energin som i diffusionsteknik.

I båda fallen konverteras uran till gasform. Centrifugtekniken dominerar i världen. Det ledande företaget heter URENCO. Tekniken utvecklades av tysken Gernot Zippe. Fr.o.m. 2013 kommer endast denna teknik att användas. Tekniken har liten miljöpåverkan och är säkerhetsklassad.

Ny teknologi utvecklas också, som kallas "Silex". Tekniken utvecklas av företaget General Electric och räknas bli kommersiell år 2020. I detta fall används laserteknik.

Sven Nordlöf avslutar med att informera om att även Sverige har haft planer på anrikning. Detta var under 1950-talet när det fanns planer på en svensk atombomb. Anrikningsanläggningen skulle då ha placerats i Studsvik.

Justerarsignaturer		Utdragsbestyrkande

Lsn § 13 (forts.)

Säkerhetsnämndens beslut

* Informationen läggs till handlingarna.

Justerarsignaturer		Utdragsbestyrkande

Lsn § 14

INFORMATION MED ANLEDNING AV SPRÄNGMEDELSINCIDENT VID OKG AB

Informationschef Anders Österberg informerar i ärendet.

Händelsen inträffade den 21 maj vid slumpmässig sprängmedelsdetektion genom strykprovtagning. Tre provtagningar gjordes varvid konstaterades explosivt material över gränsvärdet. Enligt rutinerna tillkallades polis. Polisen spärrade av ett område på 300 kvm runt centralvakten som rutinmässig åtgärd. Likaså tillkallades polisens bombgrupp från Malmö.

Polisen konstaterade att personen hade brottsligt förflutet. Även en annan person togs omhand eftersom den förstnämnde hänvisade till att han fått det beslagtagna av den personen. Åklagaren rubricerade det hela "Förberedelser till sabotage". Detta var ur mediesynpunkt olyckligt eftersom mediestormen tog fart. En tuff medianstormning för OKG att hantera parallellt med händelsen i övrigt. Klockan 16.00 sköt polisens bombexperter sönder den beslagtagna påsen och därmed bevisvärdet.

När det gäller den utrustning som används så har Statens Kriminaltekniska Laboratorium, SKL, validerat densamma och konstaterat att OKG:s utrustning är OK. Det finns cirka 5 000 liknande utrusningar i världen. Eventuellt kommer en oberoende instans att göra förnyade provningar.

Anders Österberg framhåller att företaget anser att man följt de rutiner som finns och vidtagit de åtgärder som krävs. Utrustningen ger inte utslag för en raklödderburk om det inte finns spår av explosivt ämne.

När det gäller registerkontrollen så har gällande rutiner följts enligt Säkerhets- skyddslagen. En personlig bedömning görs. Samtliga OKG:s leverantörer är skyldiga att göra registerkontroll. Svenska Kraftnät är skyldiga att göra registerkontroll och kontroll i belastningsregistret. Förekommer belastningar så går ärendet vidare till Register- och Integritetsnämnden. Det finns enligt Österberg problem med just detta eftersom integritetsskyddet har stärkts. Om en person själv begär registerkontroll så tas även integritetsaspekten med. Den aktuella personen har vid tre tidigare tillfällen bedömts olämplig för anställning av OKG. Personen har heller inte ansetts lämplig att arbeta vid kärnkraftverk enligt Svenska Kraftnät. Den andre personen har inte bedömts ha en kriminell belastning. Detta blir i första hand en fråga mellan arbetsgivaren och den anställde.

Justerarsignaturer

Utdragsbestyrkande

Lsn § 14 (forts.)

OKG AB är inte nöjda med hur kontrollfrågan har skötts. Detta har lett till att personer som registerkontrolleras nu också kommer att kontrolleras en andra gång. Vidare vill kraftindustrin att regeringen ändrar lagstiftningen och Registernämndens möjligheter att även granska integritetsbiten ur belastnings-synpunkt. Företaget kommer också att ha ett diskussions- och erfarenhetsutbyte med länspolismyndigheten.

Vidare anser företaget att de uppfyller alla de krav tillsynsmyndigheten SKI ställer genom den dispens som givits för slumpvis inpasseringskontroll. Myndigheten har idag en annan uppfattning. Ansökan om dispens föranleddes av att OKG AB vid det tillfället saknade en leverantör för säkerhetsfrågorna. Tillfällig inpasseringskontroll finns i avvaktan på att permanenta byggnader och kontrollanläggning färdigstälts i april 2009. Detta innebär att kontrollen sker i ett tält fr.o.m. den 1 oktober i år. Detta görs dagligen mellan klockan 06.00-18.00. Bemanningen är tre väktare dagtid och två väktare mellan klockan 18.00-06.00. Väktarna ronderar också tidvis. SKI har uppfattningen att detta ska ske dygnet runt. Företaget har också ökat frekvensen av person- och bombkontroll fr.o.m. den 30 juni. Även besökarna till anläggningen kontrolleras fullt ut idag.

Andelen anställda som hamnar i kontrollen har ökat efter händelsen. Nya rutiner har införts. Österberg framhåller vidare att OKG kanske har jobbat för lite med attitydfrågorna rörande fysiskt skydd och säkerhet, vilket även SKI har påtalat.

När det gäller den interna och externa informationen i samband med händelsen så medger Österberg att den delvis har fallerat. Mycket av informationsavdelningens arbete fick läggas på medieservice under händelsen.

Framkommer att även kontakten mellan företaget och lokala säkerhetsnämnden behöver ses över.

Slutord från Anders Österberg, Lärorikt för alla parter. Skadeståndskrav från berörda har inlämnats till JK. Företaget kan inte ställas till svars eftersom de följt gällande rutiner och tillkallat polis. Skulle berörd person vara oskyldig beklagar OKG AB det inträffade. När det gäller kostnader och produktion så framhålls att säkerheten går först varför Oskarshamnsverket 1 stängdes av.

Säkerhetsnämndens beslut

- * Kommunikationen mellan säkerhetsnämnden och OKG behöver ses över.
- * I övrigt läggs informationen till handlingarna.

Justerarsignaturer		Utdragsbestyrkande

Lsn § 15

OSART-GRANSKNING 15/2 – 15/3 2009

Anders Österberg informerar om den förestående OSART-granskningen våren 2009. Granskningen är extern och genomförs av IAEA som är ett FN-organ. Detta kan genomföras med branschens egen granskning som kallas WANO. Denna typ av granskning har genomförts 2005, 2007 och nästa planeras 2012. Skillnaden mellan de båda är att OSART är en offentlig granskning medan WANO är intern. WANO studerar mest nuläget och OSART tittar på utveckling och ständiga förbättringar. Senast en OSART genomfördes var 1989. Dagens granskning sker på ett annat sätt.

OSART står för Operational Safety Review Team och är en expertgranskning som initierades första gången 1982. På uppdrag av ett lands regering granskar ett arbetslag av kärntekniska experter utsedda av IAEA en specifik anläggning under en treveckorsperiod. Granskningen utgår från riktlinjer och standarder som baseras på internationella föredömen. En OSART delas in i fyra faser; förberedelsefas, utvärderingsfas, uppföljningsfas samt rapporteringsfas.

OSART utgår från en självutvärdering av hur organisationen arbetar i förhållande till IAEA:s standarder, Advance Information Package, AIP. Denna utgår från åtta olika områden, varav de fem första är obligatoriska:

- ledarskap, organisation och administration
- utbildning och träning
- drift
- underhåll
- tekniskt stöd
- strålskydd
- kemi
- beredskap

Efter händelsen vid Forsmark 1 den 25 juli 2006 bad svensk kärnkraftindustri regeringen att begära en objektiv värdering av standarden vid anläggningarna. Granskningen ska stödja verkens fortsatta utveckling av arbetsmetodik och förmåga samtidigt som den kan medverka till att återupprätta omvärldens förtroende för svensk kärnkraft. Arbetet ska stärka förutsättningarna för bestående kvalitetshöjningar i verksamheten. En OSART gjordes på Forsmark i februari 2008 och en motsvarande granskning sker på Ringhals våren 2010

Justerarsignaturer		Utdragsbestyrkande

Lsn § 15 (forts.)

OKG:s målsättningar för granskningen är följande:

Huvudmål: OKG ska höja kvaliteten på organisationens arbetssätt så att det motsvarar hög internationell standard senast hösten 2010.

Delmål 1: Att efter väl genomförd OSART 2009, som visar att vi är på rätt väg, kunna redovisa att minst 70 procent av identifierade gap är åtgärdade.

Delmål 2: Att vid OSART uppföljning 2010 få ett kvitto på att OKG nått målet och att organisationen står rustad för en fortsatt kontinuerlig förbättring av säkerheten.

Effektmål: OKG ska uppnå en långsiktig säkerhet och tillgänglighet i högsta E.ON-klass mätt med de indikatorer som fastställts inom E.ON.

Förberedelserna pågår för fullt på OKG inför granskningen. Granskningen är viktig för flera olika parter såsom anställda, ägare, företagsledning, myndigheter och andra intressenter såsom säkerhetsnämnden. Granskningen leds av en teamleader som heter Miroslav Lipar och en biträdande teamleader som heter Neil Henderson.

Efter granskningen kommer olika intressenter att bjudas in till en föredragning den 15 mars 2009. Lokala säkerhetsnämnden kommer att bjudas in

Säkerhetsnämndens beslut

* Informationen läggs till handlingarna.

Justerarsignaturer		Utdragsbestyrkande

Lsn § 16

RAPPORT FRÅN STUDIERESA TILL ENGLAND

Kärnkraftkommunernas samarbetsorgan, KSO, har genomfört en gemensam studieresa till Sellafield i England. Studieresan genomfördes den 10/6-13/6. I studieresan deltog totalt 29 personer. Från Oskarshamn deltog Peter Wretlund, Rigmor Eklind, Christer Brorson och sekreteraren.

Studieresan innehöll bl.a. besök vid kärnbränslefabriken Springfields och Sellafieldanläggningen samt möten med lokala företrädare och representanter för brittisk kraftindustri och myndigheter. Besöket sammanföll i tiden med att den engelska regeringen redovisade sina planer på utbyggd kärnkraft och hur kärnavfallsfrågan ska hanteras.

En reserapport kommer att sammanställas och skickas ut till säkerhetsnämnden.

Ordföranden framför ett tack till sekreteraren, som har ansvarat för studieresan i rollen som samordnare för KSO.

Säkerhetsnämndens beslut

- * Rapporten läggs till handlingarna.

Justerarsignaturer		Utdragsbestyrkande

Lsn § 17

STUDIERESA TILL GREIFSWALD, TYSKLAND

Säkerhetsnämnden har tidigare beslutat att tillsammans med LKO-projektet besöka Greifswald i Tyskland den 8/10-11/10.

KSO:s tidigare sekreterare och Tysklandskännaren Philip Moding har anlåtats för att planera resan. Resan genomförs med buss och färjetransport Trelleborg – Sassnitz.

Huvuddelen av nämndens ledamöter är också representerade i LKO-projektet och därmed kommer en mindre kostnad att belasta nämndens budget.

Säkerhetsnämndens beslut

* Informationen läggs till handlingarna.

Justerarsignaturer		Utdragsbestyrkande

Lsn § 18

GMF:S GENERALFÖRSAMLING I BARCELONA

Årets generalförsamling och konferens med det europeiska nätverket för kommuner med kärntekniska anläggningar, GMF, äger rum i Barcelona den 29/9 – 30/9.

Oskarshamn representeras av KSO-ledamöterna och sekreteraren.

Säkerhetsnämndens beslut

* Informationen läggs till handlingarna.

Justerarsignaturer		Utdragsbestyrkande

Lsn § 19

RAPPORT FRÅN MÖTE MED GMF I LUXEMBURG

Samarbetet mellan de europeiska kärnkraftskommunerna intensifieras. Inte minst genom nätverksorganisationen Group of Municipalities with Nuclear Facilities, GMF, där KSO är medlem. Under 2006, 2007 och 2008 har ett antal kompetenshöjande seminarier genomförts i framför allt före detta öststater. Sekreteraren har deltagit som föredragshållare. Syftet med seminarierna är att utveckla kommunikationen mellan invånare, kommun och kärnkraftverket. Goda exempel på detta lämnas från olika länder och kommuner.

Ovanstående seminarier sker på uppdrag av och finansieras av EU-kommissionen. Nu har kommissionen uttryckt att man vill gå vidare i samarbetet med GMF. Därför genomfördes ett gemensamt seminarium i Luxemburg den 16/6-17/6. Sekreteraren hade ombetts att delta som svensk representant i rollen som samordnare för KSO.

Sekreteraren konstaterar att GMF nu är en accepterad företrädare för den lokala kommunala nivån i dialogen med EU-kommissionen, vilket är av stort värde när nu energifrågan finns med på de flesta agendor i Europa. I dessa sammanhang lyfts gärna Sverige och Oskarshamn fram som goda exempel på hur kärnavfallsfrågan hanteras och processas.

Säkerhetsnämndens beslut

- * Rapporten läggs till handlingarna.

Justerarsignaturer		Utdragsbestyrkande

Lsn § 20

SÄKERHETSNÄMNDENS NÄSTA SAMMANTRÄDE DEN 18/9

Säkerhetsnämndens beslut

- * Säkerhetsnämnden önskar vid nästa möte genomföra ett studiebesök vid något av blocken på OKG om möjligt.
- * Studiebesöket bör inledas med studiebesök på förmiddagen och nämnds-sammanträde på eftermiddagen.

Justerarsignaturer		Utdragsbestyrkande